Predikambt staan, eer hun vergund kan worden in den publieken dienst op te treden. Het is een examen, waardoor ze eerst *beroepbaar verklaard worden* (*eligibiles* ad alicuius ecclesiae ministerium declarantur).

Dit *praeparatoir* examen loopt aldus:

Eerst leggen ze over getuigschriften van de Kerken, waar ze woonden of studeerden, en van de theologische faculteiten. Dan wordt hun opgegeven een predicatie op te stellen over een opgegeven tekst, en binnen een bepaalden tijd in enkele dagen. En eerst, nadat ze aan dit stuk voldaan hebben, worden ze toegelaten tot het eigenlijke examen, dat *tweeledig* is: 1°. een onderzoek over het Oude en Nieuwe Testament, waarbij ze een hoofdstuk in het Hebreeuwsch en in het Grieksch lezen, vertalen en voor de moeilijke plaatsen uitleggen; en 2°. een onderzoek in de Dogmatiek, waarbij ze te leveren hebben, *a*. een juiste definitie van het gevraagde leerstuk; *b*. de bewijsplaatsen en de bedenkingen, met haar weerlegging; *c*. te antwoorden hebben op door de Classis ingebrachte bezwaren; en *d*. op de tegenwerpingen tegen de aangevoerde Schrittuurplaatsen.

II. Tot het *peremptoir* examen worden alleen zij toegelaten, die in het *praeparatoir* slaagden, en al reeds eenigen tijd bezig zijn geweest in het *proponeeren* en *catechiseeren*, en daarna eene roeping naar een particuliere kerk ontvangen hebben.

Dit verloopt aldus:

1°. Houden zij voor de Classis eene predicatie over een vooraf opgegeven tekst, en worden ze door de Classis over deze predicatie nader ondervraagd.

2°. Worden ze onderzocht in eenige vraagstukken betreffende de *logica*, de *metaphysica*, de *physica* (over den hemel, de aarde en de ziel), en de *politiek*. De ethiek komt bij het theologisch deel.

3°. Worden ze onderzocht in de Dogmatiek, de Ethiek en het Kerkrecht.

4°. Wordt de candidaat geëxamineerd in de controvers met de ketterijen.

5°. Wordt hij onderzocht in zijn kennis van de Schrift. *a*. Wat aangaat bestredene en schijnbaar strijdige Schrifttuurplaatsen; *b*. wat aangaat de deelen der Schrifttuur, waarop de Gereformeerden zich beroepen en die betwist worden; *c*. wat aangaat den inhoud en den samenhang der Bijbelboeken.

En 6°. wordt onderzocht of ze de voornaamste *loci Classici* in de oorspronkelijke taal kunnen opzeggen, op den *locus* waarbij ze hooren toepassen, en verdedigen tegen de bedenkingen der tegenpartij.

Tot dusver Voetius.

Bovendien was er destijds geen predikantennood, die tot veel inschikkelijkheid maande. Dit was wel vroeger het geval; toen niet meer. Maar ook al was men voorzien van goede hoogescholen, en ook al waren er genoeg gestudeerde personen beschikbaar, Gods *vrijmacht* mocht niet te na gekomen, en *toezenlijk* singuliere gaven door Hem aan zijn Kerken geschonken, mochten door die Kerken niet gesmoord, begraven of verwaarloosd worden. Verre was van onze vaderen de gedachte, om *tweeërlei soort* leeraren in te voeren, heele en kwart geleerden, of personen die *goed gestudeerd* en anderen die zoo wat *gebrekkig* hadden. Hun opvatting was een *geestelijke*. Zij zagen op het werk Gods. En hoe hoog ze de studie ook stelden, als het God behaagde *zonder studie* zijn Kerk te verrijken, (ook opdat de mannen der studie niet aan hun studie, instede van aan Hem de eere zouden geven), dan gingen ze hiervoor uit den weg, en namen dankbaar aan wat de Heere schonk.

Mannen die aldus optraden, beschouwden ze dan ook niet als Oefenaars, d. w. z. *als leden der gemeente, die een stichtelijk woord voor broederen spreken konden*, maar als in het ambt op voet van volkomen *gelijkheid* staande met de gestudeerden.

Vroeger was wél veel misbruik ingeslopen, en in de eerste decenniën der Reformatie hadden vele Kerken en Classes vaak zonder veel ernst met deze saak de hand gelicht, en waren zoodoende vele eerzuchtige personen ingedrongen. Dit was misbruik, en in 1574 nam de Prov. Synode van Holland en Zeeland dan ook het besluit, vele van dergelijke personen alsnog te onderzoeken en desnoods *te verwijderen*.

Voor zulk misbruik bestaat altoos gevaar, zoo dikwijls de Kerken tot Reformatie komen. Er is dan aan leeraars gebrek. De Dienst kan niet volledig worden waargenomen. En de kerken, die zelve haar leeraars bezoldigen moeten, neigen tot zuinigheid of zijn vaak geldelijk onmachtig.

Dit brengt dan met zich, dat vooral in zulke tijden art. VIII te hulp wordt geroepen; en dat terecht. Mits van den anderen kant de Kerken zelfbewustheid genoeg blijven bezitten, om het uit te voeren in den geest, waarin het werd opgesteld, en tegen misbruik waken.

In hoeverre nu ook thans soortgelijk misbruik hier of daar reeds een enkel maal in onze Kerken mocht zijn ingeslopen, valt buiten de grenzen van de taak, aan den ondergeteekende opgelegd, en zoo bepaalt hij er zich toe, aan uwe vergadering voor te stellen, dat teneinde de richtige uitvoering van art. VIII (die op het Synodaal Convent in 1887 binnen Rotterdam gehouden bij de ongeregelde verhoudingen der kerken onderling eenige stoornis moest ondergaan) te verzekeren, door U besloten mocht worden:

1°. dat de Kerken, hoezeer zich in den regel houdende aan den gewonen van God verordenden weg, dat de toegang tot het predikambt alleen opensta na gewone en Godgeleerde studiën, niettemin in bijzondere gevallen, waar God de Heere blijkt, langs anderen weg personen voor het Predikambt bekwaamd te hebben, zijn vrijmacht hierin wenschen te eeren en Hem te danken voor zijn gaven;

2°. dat de beoordeeling, of zulk een geval al dan niet aanwezig zij, aan de *gezamenlijke* Kerken staat, en de particuliere Kerken zulke personen slechts dan kunnen beroepen, zoo ze vooraf door de gezamenlijke Kerken beroepbaar verklaard zijn;

3°. dat hiertoe een *praeparatoir* onderzoek of examen geëischt wordt, dat in deze eerste tijden, om eenparigheid te bevorderen, aan twee Classen zal worden opgedragen; zij stellen dit in, in tegenwoordigheid van twee Deputati Synodi, die desvereischt het recht hebben de zaak te stuiten en voor de eerstvolgende Synode te brengen;

4°. dat bij dit onderzoek zal moeten blijken, dat een geloovige, die zich hiervoor aandient, bevonden is godzalig van leven en ootmoedig van zin; onder de getuigenissen hiervoor over te leggen, zal in geen geval mogen ontbreken dat van zijn Kerkeraad of van de Classis, waaronder hij mocht hebben gearbeid. Ten tweede, dat hij „goed verstant" bezitte om den rechten zin van Gods Woord grondig *te vatten*, en „discretie" om het *toe te passen*. En ten derde, dat hij zekere gave van welsprekendheid hebbe, die hem bekwaamt om zijn gedachten ordelijk, helder, in goede taal, en op boeiende wijze voor te dragen;

5°. dat geloovige broederen, die alzoo bevonden worden, aanwijzing zullen ontvangen van een bepaalden tijd, waarin zij eenige predicatiën hebben op te stellen; die door deputaten der Classis te laten beoordeelen; en nu en dan een dier predicatiën in hun bijzijn voor te dragen;

6°. dat zoo zij blijken, hierin met vrucht geslaagd te zijn, na afloop van den gestelden termijn, door de Classis zal worden beslist, of zij al dan niet beroepbaar zullen gesteld worden, en zoo niet, of zij dan toch misschien aan de Kerken voor eenigen hulpdienst kunnen worden aanbevolen;

7°. dat bijaldien zulke beroepbaar gestelde broeders daarna de roeping van eenige kerk mochten ontvangen, de Classis, waaronder deze kerk hoort, hen *peremptoir* onderzoeken zal omtrent hunne rechtzinnigheid en hun wandel; en dat met name aangaande hunne kennis van:

a. de Heilige Schrift;
b. de leerstellige Godgeleerdheid;
c. de uitlegging en het gebruik van de Wet des Heeren;
d. de vaderlandsche kerkgeschiedenis;
e. het Gereformeerde kerkrecht; terwijl eindelijk eene predicatie over een vooraf opgegeven tekst door hen zal worden gehouden, over welke de Classis hen nader ondervragen zal;

En 8°. dat dit rapport in zijn geheel ten spoedigste zal worden gepubliceerd in het officieel orgaan der kerken; — dat als de twee Classen bedoeld sub 3°. worden aangewezen de Classen van Amsterdam en van Rotterdam; — en eindelijk dat deze beslissing onmiddellijk in werking zal treden.

Met deze voorstellen meent ondergeteekende geheel binnen de grenzen van Art. VIII te zijn gebleven, en slechts eenige nadere aanwijzing te hebben gedaan van den zin, waarin de woorden „singuliere gaven", „indien het de Synode goedvindt", en „voorts met hem handelen, zooals zij oordeelen zal, stichtelijk te wezen", behooren te worden opgevat.

Hierbij behoeft wel nauwlijks herinnerd, dat bij gestudeerde personen althans geen mindere eischen mogen gesteld worden, en dat godzaligheid, ootmoedigheid, goed verstand, discretie en welsprekendheid ook bij de candidaten der Godgeleerdheid strengelijk moeten geëischt.

Nooit mag de Dienst des Woords een loopbaan worden, om een levenspositie te verkrijgen. *Gods eere* moet in Christus' Kerken door het ambt gediend worden, en wijl ernstige en langdurige studie hiervoor de geordende weg is (mits die studie ook over eigen leven en welsprekendheid ga) zijn de Kerken slechts dan vrij van dezen geordenden weg af te wijken, zoo werkelijk blijkt, dat God de Heere op singuliere wijze een singulier man aan zijn Kerken schenkt.

En hiermede dit diepingrijpend onderwerp aan Uwe overweging aanbevelende, zij U daarbij toegebeden de leiding van den Heiligen Geest. KUYPER.

Amsterdam, 14 Januari 1889.

Met dit rapport heeft de Synode zich vereenigd en de voorgestelde conclusiën aangenomen. P. VAN SON, *Praeses*.
J. C. VAN SCHELVEN, *Scriba*.

Utrecht, 23 Januari 1889.

---

1) Zie over wat in dien tusschentijd verhandeld wierd over de studiën, de studenten en de dusgenaamde Propositiën, Art. 48 en 49 der Kerkenordening van 1578. Art. 14 van die van 1581, Art. 17 en 18 van die van 1586; alsook Art. 57 van de Synodale ordening van 1571 en Art. 19 en 20 van die van 1619.

2) »Ingezonden vragen over de bevordering van ongeletterde personen tot den Dienst des Woords." *Ydlotas* noemde men destijds: *niet gestudeerde personen*.

3) »Voorgesteld zijn eenige vragen.... 4. Over de bevordering van ongestudeerde personen tot het Predikambt.

»De afzonderlijke Deputatiën hebben haar gevoelen over de ingekomen vragen uiteengezet; en is daarna met meerderheid van stemmen besloten als volgt:

. . . . . .

»IV. Schoolmeesters, lieden van ambacht, of anderen, die niet op scholen in de talen, de vrije kunsten en de Godgeleerdheid gestudeerd hebben, zullen niet tot den Dienst des Woords worden bevorderd, tenzij wij zekere kennisse bezitten omtrent hun singuliere gaven: t. w. hun godzaligheid, ootmoedigheid, goed bevattingsvermogen, onderscheidend oordeel en ook omtrent hunne welsprekendheid. Zoo dikwijls derhalve zulke personen verzocken mochten, om tot het Predikambt te worden toegelaten, zullen ze vóór alle dingen (in dien de Synode dit goedvinde) in eene Classis onderzocht worden; en zoo zij bij dit onderzoek voldaan mochten hebben, zullen zij sich een aan te wijzen tijd lang in het opstellen van predicatien en het voordragen daarvan oefenen; en daarna zal over hen besloten worden, naar dit voor de stichtinge (der kerken) het meest bevorderlijk blijkt."

4) *Proponeëren* komt van *proponeeren*, waar later het woord *proponent* van is afgeleid. Men verstond hieronder het optreden van een niet geordend persoon, onverschillig of hij gestudeerd had of niet, om eene predicatie voor te dragen.

Al naar gelang iemand bij dit „proponeeren", dat in den regel onder toezicht van één of meer geordende Dienaren geschiedde, (hetzij voor de gemeente, hetzij voor de Classis of voor den Kerkeraad) gunstig uitviel, verleende men zoo iemand dan de bevoegdheid, om als krankenbezoeker werkzaam te wezen, hulpdienst in de Classis te doen, of zoo het in alle opzichten gunstig met hem afliep, te staan naar den *Dienst des Woords*.

Advertentiën.

Heden verblijdde de Heere ons door de geboorte van een welgeschapen *ZOON*.

Dr. J. WOLTJER.
M. WOLTJER—JANSSONIUS.

Amsterdam, 23 Januari 1889.

Daar het niet doenlijk is, de vele en hartelijke bewijzen van deelneming in het verlies van onzen geliefden vader en schoonvader, den WelEdelen Heer J. VAN GOLVERDINGE, allen persoonlijk te beantwoorden, zij het ons vergund langs dezen weg daarvoor onzen innigen dank te betuigen.

J. VAN GOLVERDINGE Jr.
G. VAN GOLVERDINGE—STRICK.
G. DE BRAAL, *V. D. M.*
E. S. DE BRAAL—VAN GOLVERDINGE.
MARIE VAN GOLVERDINGE.

Uitgave van J. A. WORMSER, te *Amsterdam*:

Zijn naam is wonderlijk.

Drie Kerstpreeken
over LUKAS II : 1—20,
DOOR
J. C. SIKKEL,
Dienaar des Woords in de Ned. Ger. Kerk te 's-Gravenhage.

Uitgesproken in de Westerkerk te 's-Gravenhage, 25 en 26 December 1888.
Prijs *f* **0.50.**

Bij den uitgever Z. J. KONING Gzn., te Oostwold, en voorts bij alle boekhandelaren, is ter inzage te bekomen de 1ste afl. van den **tweeden** jaargang van:

„De Kindervriend"

Geïll. Christ. Tijdschrift voor de Jeugd,

alsmede de 1ste afl. van den **eersten** jaarg. van:

„De Volksvriend"

Geïllustr. Christel. Tijdschrift voor het Volk.

Beide tijdschriften verschijnen maandelijks in afl. van 16 bladz. De tekst en het omslag worden telkens met nette plaatjes versierd.

Een degelijken inhoud, rijk aan afwisseling, waarborgen ons de bekende medewerkers: Dr. L. WAGENAAR, Ds. J. HULSEBOS, Ds. J. P. v. d. MAAS Jr., E. J. VEENENDAAL, Ds. J. J. A. PLOOS v. AMSTEL, Ds. N. A. DE GAAY FORTMAN, A. VERHORST, B. H. KORFKER enz.

De prijs van elk tijdschrift is per jaargang **één gulden.**

Vrije Universiteit.

Wij zijn nu reeds acht jaren te zeer gewoon aan een »tekort" op de rekening van ontvangst en uitgave voor ons Studiefonds, dan dat wij ons hart zouden durven zetten op de verwachting, dat het nu eens anders zou zijn, en dat onze rekening zou »sluiten"! Temeer, wijl het getal der studenten, die meer of minder, middellijk of onmiddellijk, in dit fonds eene tegemoetkoming vinden, allengs grooter is geworden, en daarenboven de nood der tijden te zeer prangt, dan dat wij zelfs eenige de minste pretentie op zulk eene uitkomst zouden durven doen gelden. De goede gunst onzes Gods over ons stemt ons veelmeer tot dankzegging, dan tot klacht.

Toch voeden de eerstelingen, die wij dit jaar alweder mochten ontvangen, ons vertrouwen, dat wij nog eens, wie weet, dit jaar wel! 't zoover zullen brengen, dat wij zonder schuld, en zoo dan ook zonder zorg, onze rekening mogen sluiten. Wanneer de kerken allengs ook deze schoone roeping bekennen en aanvaarden, om hare »alumni" met raad en daad te ondersteunen, zal er in ieder geval rijke winst zijn voor de toekomst; en een wederkeerig nauwere en teederder betrekking beide ten goede komen;

Overigens gedachtig aan het woord: »De aanhouder wint," nemen wij de vrijheid, om zoovelen, die totnogtoe met hun hart ons hunne gaven niet schonken, wederom en telkens weer op te wekken, dat ze ons de »dadelijkheid" van hunne liefde eens mochten toonen. Kan het niet, dan kan het niet. Maar anders!?....

DE HARTOG.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan contributiën: door den heer P. Gijsman te Leiden *f* 170; door den heer J. H. Dekker te Voorthuizen *f* 45; door Ds. F. Fortuin te Barendrecht uit Ridderkerk *f* 5; uit Hendrik Ido Ambacht *f* 110.50; uit Heerjansdam *f* 5; uit Rijsoord *f* 36.50 uit Zwijndrecht *f* 42.25; uit Barendrecht *f* 86; en van N. N. uit Rijsoord *f* 0.50; tezamen *f* 285.75; door den heer J. M. Van der Poel te Culemborg *f* 47.50; door den heer J. Noback te Blokzijl *f* 1; door Ds. J. J. Ruys uit Mijnsheerenland *f* 14; uit Westmaas *f* 5.50; samen *f* 19.50; door den heer P. Van Driel uit Bergschenhoek *f* 48; uit Bleiswijk *f* 52.50; uit Berkel *f* 12; samen *f* 112.50; van H. A. L. te A. *f* 3; **aan Scheukingen**: door den heer W. Kuhler Wz. van C. C. te A. *f* 1; door den heer W. T. Nijenhuis te Britsum *f* 5.80; door den heer R. Fuik te Leiden, van N. N. aan 't Scheur *f* 2.50; door den heer P. Gijsman te Leiden van Mej. N. *f* 2; van diversen *f* 3; door Prof. Rutgers van mej. G. te Vlissingen *f* 5; van J. H. S. te R. *f* 0.50; door den heer P. Van Driel van N. N. te Bleiswijk *f* 2; door Ds. J. J. Ruys van N. N. te Westmaas *f* 2; door den heer A. Pijl Jzn. te Alblasserdam van W. H. *f* 2.50.

Voor de Medische Faculteit:

Van een vriendenkring te Amsterdan: „45ste gave om op te wekken tot geven" *f* 1.20.

Voor het Hospitium:

Door den heer C. G. Timmermeister uit het busje van S. en H. T. *f* 2,50; door den heer P. A. Ponsen van de Halvestuiversvereen. te Dordrecht *f* 12.60½; door den heer P. Gijsman van J. K. *f* 1.

Voor het Studiefonds:

Bij Prof Dr. A. H. De Hartog ingekomen: door den heer J. M. Van der Poel te Culemborg, van den heer C. V. te W. *f* 2,50; door P. G. te L. van J. K. *f* 1; van J. W. B. *f* 3; tezamen *f* 4; van A. te H. (O) *f* 25; door A. T. te Haarlem van de Halvestuiversvereeniging *f* 29.29; van J. H. S. te R. *f* 1; Door Ds. B. v. S. uit H. Art. 19 D. K. *f* 5: van N. N. *f* 2.50; Mej. A. Kn. te R. *f* 1.50.

Voor de Bibliotheek:

Van den heer W. v. Oosterwijk Bruin, te Z.: Report of the centenary conference, etc.

SPECIALE INRICHTING VOOR

KERKVERLICHTINGEN,

als KRONEN, MUURARMEN, STANDAARDS enz. in Koper, voor Gas en Petroleum.

FABRIEKSPRIJZEN.

Voor soliditeit en kleurhouding wordt gewaarborgd.

MARTIN KAUFMANN & Co., Korte Wijnstraat, Rotterdam.

Gevestigd sedert 1855.

Uitgaven van J. A. WORMSER, te Amsterdam.

Het Werk van den Heiligen Geest,

DOOR
Dr. A. KUYPER
Drie deelen van pl. m. 20 vel.
Prijs *f* **7.50.**
Deel II verscheen dezer dagen en deel III is ter perse. Eén stempelband voor de drie deelen wordt in gereedheid gebracht.

De Vleeschwording des Woords,

DOOR
Dr. A. KUYPER.
Een deel postf. van pl. m. 19 vel.
Part. prijs *f* **1.90.** Gebonden *f* **2.40.**

Uit het Woord.

BIJBELSTUDIËN
VAN
Dr. A. KUYPER.
Tweede serie. Deelen I, II, III.
Part. prijs per deel *f* **3.40.** Gebonden *f* **3.90.**

HONIG UIT DEN ROTSSTEEN.

DEEL II.
DOOR
Dr. A. KUYPER.
Part. prijs *f* **2.90.** Gebonden *f* **3.40.**

De twaalf Patriarchen.

BIJBELSCHE KARAKTERSTUDIËN
VAN
Dr. A. KUYPER.
Prijs net ingebonden *f* **1.—**, ingenaaid *f* **0.75.**

„ONS PROGRAM."

DOOR
Dr. A. KUYPER.
Prijs *f* **3.60**, in linnen band *f* **4.50.**

EEN UITVERKOREN VAT.

Het leven van Johannes Calvijn.
Met eene Voorrede van
J. J. A. PLOOS VAN AMSTEL,
Predikant te Reitsum.
MET PORTRET VAN CALVIJN.
Part. prijs *f* **1.20.** (In stempelband *f* **1.80**).

KORTE BESCHRIJVING VAN HET LEVEN
VAN EN DE
WONDERBARE LEIDINGEN GODS
MET
BASTIAAN BROERE,
in Nederland en in Amerika.
MET EENE INLEIDING VAN
J. J. A. PLOOS VAN AMSTEL.
Pred. te Reitsum.
Met portret (lichtdruk) van Broere.
Prijs *f* **0.60.**

De Handelsdrukkerij en Boekbinderij,

VAN

J. A. KNUPPE,

22 Oostmolenstraat 22

ROTTERDAM,

wordt voor alle voorkomend DRUK- en BINDWERK beleefd aanbevolen. **Spoedige levering. — Billijkste prijzen. — Aanbevelend werk.**

Fabriek van SCHRIJFBOEKEN in alle verlangde liniaturen. Bijzonder wordt de aandacht gevestigd van H.H. Onderwijzers der Christelijke scholen voor de levering van hunne benoodigde schoolschriften, welke op mijne inrichting vervaardigd worden, van af *f* **1.80** per 100 (goed papier) tot hooger prijzen; waarvan monsters en prijsopgaven bereidwillig franco wordt toegezonden.

Elke bestelling, hoe gering ook, wordt **franco** uitgevoerd.

Bij den Uitgever J. J. WIARDA, te *Sneek*, is van de pers gekomen, en de inteekening bij alle solide Boekhandelaars opengesteld, op den

BIJBEL,

OF

DE GEHEELE HEILIGE SCHRIFT,

BEVATTENDE AL DE KANONIEKE BOEKEN VAN

Het Oude en Nieuwe Testament,

(VOLGENS DE STATEN-OVERZETTING),

MET IN DEN TEKST INGELASCHTE VERKLARINGEN EN AANMERKINGEN VAN DE BEROEMDSTE GODGELEERDEN UIT ALLE TIJDEN.

DOOR

F. P. L. C. VAN LINGEN,

Director van het Gymnasium te Zetten.

Naar het Hoogduitsch van K. AUG. DäCHSEL,

TWEEDE HERZIENE EN OPNIEUW BEWERKTE DRUK

door H. VAN GRIETHUIJSEN ANTZN., Predkant te Burgwerd c. a.

Met een Voorwoord van **J. W. FELIX**, Predikant te Utrecht.

Dit werk zal worden uitgegeven in stukken. — Ieder stuk zal bevatten een Bijbelboek van Genesis af tot de Openbaring.

Het geheele werk zal niet *meer* beloopen dan 600 vel. De prijs van elk vel is slechts **Vijf Centen.**

Het eerste stuk (BOEK GENESIS) verschijnt einde Februari of begin Maart a. s.

J. J. WIARDA, Uitgever.

Sneek, Januari 1889.

P.S. Zie breeder het **Prospectus** en **Proefblad**, Mij onbekende Colporteurs vervoegen zich bij solide Boekverkoopers, waar zij gunstige voorwaarden kunnen bedingen.

De beste orgels voor kerken,

als zijnde het schoonst en krachtigst van geluid, zijn de **HARMONIUMS** van ALEXANDRE, PÈRE et FILS, gebouwd in massief eikenhouten kast.

Vraag de geïllustreerde prijscourant aan **Th. J. JANSEN,** te *'s-Hertogenbosch*, en **M. R. BREEBAART, Damrak No. 23, Amsterdam,** agenten voor Nederland. (380)

Amerikaansche Orgels.

Steeds voorhanden groote sorteering Amerikaansche Orgels, in alle prijzen en verschillende modellen, voor Huis, Zaal en Kerk, in het

Piano- en Orgel-Magazijn
van
G. A. GOLDSCHMEDING,
Warmoesstraat 141, Amsterdam.
Hoofdagentschap der Estey-Orgels.

Chicago Orgels,

het beste Orgel voor lagen prijs. Men komo ze bezichtigen of vrage Catalogus bij den Hoofd-agent:

M. J. RACIUS, Amsterdam,
KEIZERSGRACHT 305.

Uitgave van J. A. WORMSER, te *Amsterdam*

„PLUKSELBLAODJES."

Het leven in maatschappij en huisgezin in losse schets gebracht door

„BATAVUS."

Uitgegeven door

Dr. A. H. DE HARTOG.

Geïllustreerd.

In stempelband *f* **1.95. Ingenaaid** *f* **1.40.**

GEDRUKT TER KON. NED. STOOMDRUKKERIJ, WARMOESTRAAT 106 AMSTERDAM.